

trestným již proto, že se rozprodej zabaveného zboží obžalovaným stal teprve po roce po zabavení, tedy v době, kdy zástavní právo již zaniklo, nelze k této námitce vůbec přihlížeti, poněvadž vychází ze skutečnosti v napadeném rozsudku nezjištěné a není tedy provedena po zákonu. Mínil-li však obhájce uplatňovati touto námitkou důvod formálněprávní, dlužno ji odmítnouti jako opožděnou, jelikož nebyla uplatňována v písemném provedení zmateční stížnosti.

Naproti tomu nelze stížnosti upřítí důvodnost, pokud namítá dále podle § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř., že se souzený skutek stal beztrestným promlčením. Skutek byl podle rozsudečného zjištění spáchán počátkem roku 1926, přesněji (podle spisů) před 16. březnem 1926. Prvním soudcovským úkonem bylo, že soudce nařídil dne 10. listopadu 1926, by byl stěžovatel obeslán k výsledku jako obviněný. Uplynula tedy doba více než tříměsíční, která platí podle § 532 tr. zák. vzhledem na trest v § 3 zákona o maření exekuce stanovený pro přestupky podle tohoto §, a byl by tedy čin obžalovaného za předpokladů § 531 tr. zák. promlčen. Bylo tedy na soudu první stolice, by zkoumal, zda tyto předpoklady tu byly. Neučinil-li tak a uznal-li přes to obžalovaného vinným, spočívá výrok ten po případě na nesprávném použití zákona, i bylo jej z důvodu § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. zrušiti a věc pro nedostatek skutkových zjištění přikázati k novému projednání a rozhodnutí soudu první stolice, jímž bylo určiti místně příslušný soud okresní, jelikož jde podle stavu věci již jen o přestupek.

Čís. 2909.

Jde o zvláštní okolnosti, předpokládané ustanovením § 45 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., jsou-li bezprostředně vedle silnice četné osoby, zejména děti, u nichž jest předpokládati i takovou neopatrnost, že se v nejnebezpečnější chvíli odhodlají přejíti silnici.

Otázka, jakou rychlostí pachatel jel, jest rázu skutkového.

Pojem »zvláště nebezpečných okolností« ve smyslu § 337 tr. zák.

Automobily nejsou sice předměty v § 85 c) tr. zák. uvedenými, náležejí však ke strojům, jichž provoz se zhusta děje za okolností zvláště nebezpečných; konkrétní okolnosti mohou však v jednotlivém případě toto nebezpečí vyloučiti.

(Rozh. ze dne 26. září 1927, Zm I 327/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 24. února 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnost dovolává se číselně důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., doličuje však svými vývody i zmatek podle čís. 10 tohoto para-

grafu. Pokud by vývody stížnosti mohly spadat pod čís. 9 a) § 281 tr. ř., nelze v nich z valné části spatřovati zákonné dolíčení tohoto zmatku. To platí o vývodech, jimiž se stížnost snaží zvrátiti předpoklad soudu o rychlosti jízdy v době nehody. Stížnost míní, že rychlost jízdy mohl posouditi správně jedině svědek Heřman K., jenž seděl vedle obžalovaného a měl měřič rychlosti před sebou, a jemuž nebyla soudem ani dána otázka, zda v osudné chvíli měřič četl; údaje svědků, kteří byli mimo automobil, nejsou prý spolehlivé, jak tomu nasvědčují také jejich různé úsudky, jež jsou v rozporu s posudkem znaleckým. Leč otázka, jakou rychlostí obžalovaný jel v osudné chvíli, je otázkou rázu čistě skutkového, kterou soud řeší na základě volného uvážení výsledků průvodních (§ 258 tr. ř.). Soud, uváživ výpovědi svědků v souvislosti s posudkem znalce, dospěl k přesvědčení, že rychlost ve chvíli nehody činila 15 až 20 km za hodinu. Odpor stížnosti proti takto založenému a po zákonu odůvodněnému (§ 270 čís. 5 tr. ř.) přesvědčení soudu dlužno odmítnouti jako nepřipustný (§§ 258 a 288 čís. 3 tr. ř.). Poukazem, »že svědek K. nebyl soudem tázán, zda četl měřič«, uplatňuje stížnost neúplnost řízení, nikoli však neúplnost soudcovského výroku podle čís. 5 § 281 tr. ř., tím méně pak zmatečnost podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Dlužnoť při právním zkoumání věci vycházeti z neodporovatelného již zjištění rozsudečného, že rychlost jízdy činila 15 až 20 km za hodinu. Rozpory a nesouhlasy v jednotlivých průvodech podléhají výlučně posouzení soudu nalézacího (§ 258 tr. ř.). Stížnost namítá dále, že vzhledem k tomu, že nahromadění lidu nebylo na silnici a že na ní nebyl neobyčejně silný provoz, naopak že silnice byla volná, nebyl soud oprávněn předpokládati, že tu byly poměry, ukládající řidiči podle § 46 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., by nejel rychleji než 6 km za hodinu. Pojem »býti pánem své rychlosti« není prý absolutním, nýbrž relativním, a nelze podle zkušenosti žádný automobil zastaviti v každé chvíli úplně, naopak trať, již automobil ujede ještě po zabrzdění, je závislou na tíži vozu, rychlosti a jakosti silnice; protože obžalovaný nepřekročil předepsané rychlosti 15 km, nemůže prý mu býti přičítána k vině nepředvídaná okolnost, že mu hoch vběhne přímo před vůz. Pokud se stížnost v otázce rychlosti jízdy odchyluje od závazného zjištění rozsudečného, nelze k ní vůbec přihlížeti. Jinak nelze jí dáti za pravdu. Především dlužno trvati na tom, že obžalovaný, an jel již uvnitř osady, nesměl překročiti přípustnou rychlost jízdy 15 km za hodinu (§ 46 min. nař.) a že již v nešetření tohoto výslovného předpisu, jehož znalost se u obžalovaného předpokládá, sluší spatřovati zavinění ve smyslu § 335 tr. zák., jak to také nalézací soud běže bez právního omylu za prokázáno. Mimo to dlužno připomenouti, že podle okolností nestačí ani, že nebyla překročena přípustná rychlost, nýbrž že podle všeobecné a základní zásady § 45 min. nařízení jest voliti rychlost jízdy tak, by řidič byl pánem své rychlosti a mohl po případě ihned zastaviti, by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována. A takové zvláštní okolnosti tu byly. Rozsudek zjišťuje, že v osudné době dlely četné osoby bezprostředně vedle silnice na místě 4 m širokém, a že tato okolnost byla ob-

žalovanému známa. Obžalovaný sám udal, že na pravé straně silnice byly většinou děti, asi 20. Nalézací soud dovozuje bezvadně, že to mělo dáti obžalovanému podnět, by zmírnil rychlost, až třeba na 6 km, zvláště když podle životních zkušeností lze u dětí předpokládati i takovou neopatrnost, že v nejnebezpečnější chvíli se odhodlají přejíti nebo přeběhnouti silnici, jak to dokazuje také souzený případ. Obžalovaný měl proto za daných okolností voliti takovou rychlost, by byl pánem své rychlosti a jízdu mohl podle potřeby okamžitě zastaviti. Tvrzení, že okamžité zastavení jízdy není nikdy možné, přičí se v této všeobecnosti a bezvýhradnosti zkušenostem a předpisům na nich založeným (§ 45 min. nař.). Připustiti lze, že při rychlé jízdě okamžité zastavení se nepodaří, po případě není možné, v tomto případě je však jedině rozhodno, že, kdyby byl obžalovaný dbal zvláštní opatrnosti, již vyžadovaly místní poměry, a kdyby byl jel přípustnou pokud se týče zmírněnou rychlostí, bylo by se mu podařilo zastaviti vůz ihned. Není tu proto důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Totéž platí i o zmatku podle čís. 10 § 281 tr. ř., jež stížnost uplatňuje zjevným poukazem, napadajíc podřadění skutku pod § 337 tr. zák. Správně zdůrazňuje nalézací soud, že automobily nelze počítati k předmětům uvedeným v § 85 c) tr. zák.; nicméně je nepochybné, že náležejí ke strojům, jichž provoz se zhusta děje za okolností zvláště nebezpečných. Arci mohou konkrétní okolnosti v jednotlivém případě toto nebezpečí vyloučiti, zejména, pohybovalo-li se auto tak mírnou rychlostí, že se rovnalo v pohybu jen obyčejnému povozu a mohlo proto svůj pohyb na ráz zastaviti. V souzeném případě nebylo takovýchto zvláštních nebezpečnost vylučujících okolností. Úraz se stal uvnitř osady. Podle rozsudkových zjištění stálo bezprostředně vedle silnice mnoho osob, hlavně dětí; nesejde na tom, že byla silnice právě volná, když pro přítomnost mnoha dětí bylo nutno počítati s náhlým objevením se překážky. Kromě toho bylo auto zařízeno na větší rychlost (70 km), mělo značnou váhu (1.000 kg), bylo plně obsazeno, takže jeho sestavení, hnací síla a tíha zvyšovaly již samy o sobě nebezpečí s jeho používáním spojené, i když v době úrazu nebylo využito největší možné rychlosti. Tyto zjištěné skutečnosti odůvodňují, by trestný čin obžalovaného byl posuzován i podle § 337 tr. zák. a není proto dán ani důvod zmatečnosti podle čís. 10 § 281 tr. ř.

Čís. 2910.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Veškerá zákonná ustanovení o předražování v širším slova smyslu slouží účelu a zajišťují nárok tuzemského obyvatelstva, by konečný odběratel (spotřebitel) dostal předmět potřeby za cenu přiměřenou, t. j. za cenu, jež není vyšší než součet nutných a účelných nákladů výroby a převodu předmětu potřeby včetně mírných zisků výrobce a osob, jichž činnost byla k převodu předmětu potřeby od výrobce na spotřebitele nutná nebo účelná.